

SENTÈNCIA 05-01 DE 21 DE FEBRER DE 2001

Ponent : M.I. Sr. Yves PICOD

ANTECEDENTS DE FETS

I.- RESULTANT: Que els fets figurant en la sentència recorreguda són els següents: Ferran F.R., nascut el 2 de març de 1928 i sense antecedents penals, gaudia de poders i facultats de disposició sobre el compte privat número 174128 de l'entitat CRÈDIT ANDORRÀ, des de la seva obertura en data 30 d'octubre de 1975 i que foren renovats en data de 12 de desembre de 1986, compte quin titular únic era el seu oncle, el Sr. Francesc F.E., de qui l'acusat tenia la més gran confiança.

En data 7 d'octubre de 1991 l'acusat, fent ús de l'apoderament bancari i amb el consentiment del seu oncle el Sr. Francesc F.E., mitjançant un xec, va disposar al seu favor de la quantitat de 39.648.000 pessetes del compte privat del seu oncle, diners que ingressà al compte núm. 19-16263 de BANCA MORA, del que n'eren únics titulars l'acusat i la seva esposa.

El Sr. Francesc F.E. morí el 28 d'octubre de 1991 a La Seu d'Urgell, vila on residia, solter i sense descendència, a causa d'un tumor cerebral, mantenint fins tres o quatre dies abans de morir la plena lucidesa i capacitat de comprensió i d'expressió, havent atorgat testament en data 7 de febrer de 1979 davant del Notari de Barcelona Sr. Víctor E.B., en el que va instituir hereu universal dels seus béns a l'acusat amb substitució vulgar a favor dels seus descendents, va disposar, entre altres llegats, un a favor de les seves nebodes Sres. Rosa Maria V.F. i Dolors V.F. que comprenia "los saldos de las libretas i de las cuentas corrientes de Bancos y Cajas de Ahorro".

El 30 d'octubre de 1991, dos dies després de la mort del seu oncle, l'acusat va retirar del compte privat número 174128 de l'entitat CRÈDIT ANDORRÀ les sumes de 89.999,76 lliures esterlines i 240.638, 61 marcs alemanys, sumes que va traspasar al seu compte a BANCA MORA i que es corresponien als ròssecs en moneda estrangera existents en l'esmentat compte privat del difunt a la data de la seva defunció, disposició que va fer en preservació dels béns de l'herència de la que es creia hereu per les insinuacions que en vida li havia fet el seu oncle.

L'acusat, que no va disposar de dites quantitats de diners ni abans ni després de conèixer el contingut del testament del seu oncle, en data 23 de juliol de 1993 va

dipositar a la Batllia les sumes de 92.630,64 de lliures esterlines i 231.276,30 marcs alemanys, que es corresponien a aquells ròssecs millorats amb els interessos legals, a fi que fossin lliurades a les legatàries Sres. Rosa Maria V.F. i Dolors V.F. per complir amb el llegat a favor d'aquestes disposat pels seu oncle.

II.- RESULTANT: Que per sentència de data 26 de juliol de 2000, el Tribunal de Corts va absoldre l'acusat Ferran F.R. dels dos delictes majors d'apropiació indeguda.

III.- RESULTANT: Que l'advocat de Rosa Maria V.F. i Dolors V.F. formula recurs d'apel·lació contra aquesta sentència d'absolució.

Discrepa de la valoració de la prova efectuada per la Sentència recorreguda, entenent que els elements aportats als autes conclouen en un sentit diametralment oposat: que Ferran F. abusant de la confiança del seu oncle ha aprofitat la malaltia i mort d'aquest, essent l'única persona amb poders de funcionament del compte a Crèdit Andorrà: va endur-se en dates 7 i 30 d'octubre de 1991 els saldos del compte en perjudici dels seus legítims propietaris, és a dir, l'oncle en la primera disposició i els querellants en la segona.

Sosté que la sostracció del dia 7 d'octubre de 1991 no es va fer amb el consentiment de Francesc F.E.. La relació dels fets de la sentència ha de ser completada pel fet que la disposició dels 39.648.000 pta. l'efectuà Ferran F. just l'endemà que ell mateix hospitalitzés el seu oncle i sabent que se li dispensava tractament per un tumor. Afegeix que erra la sentència quan raona que l'oncle havia hagut de consentir si resulta que abans de morir i estant lúcid, conegué la disposició i no s'hi manifestà en contra, donat que hi ha diverses proves que Francesc F.E. va manifestar reiteradament que el seu nebot l'havia robat; si malgrat això no canvià el seu testament és perquè no pensava que li quedaven tant pocs dies de vida. Per això, el dia 18 d'octubre de 1991 va demanar al seu nebot nous apoderaments a favor de les querellants després d'haver tingut durant 16 anys un únic apoderat del compte. Critica també la Sentència quan afirma que l'acusat gaudia de la total confiança del seu oncle i que el dia 18 d'octubre Francesc F.E. va examinar un extracte de compte en presència de l'acusat i de la querellant Rosa Maria V.F. sense efectuar cap retret o que no va cridar un notari per a canviar el testament.

Sosté per altra part que la sostracció del dia 30 d'octubre de 1991 es feu dolosament. És obvi que el querellat va actuar dolosament quan s'endugué els diners, perquè pretenia quedar-se amb els diners fins i tot si no n'era beneficiari "mortis causa". Discrepa de l'afirmació de la sentència quan diu que l'acusat va actuar amb l'exclusiu ànim de preservar els fons que integraven

l'herència i que va actuar en nom propi, com a titular del béns, atès la seva condició d'hereu.

IV.- RESULTANT: Que l'advocat defensor de Ferran F. s'oposa en rodó al recurs d'apel·lació instat per l'altra part. Sosté que la pretesa sostracció del dia 7 d'octubre de 1991 constitueix en realitat una donació de Francesc F.E. al seu nebot, plenament consentida. Totes les acusacions reposen, segons ell, en les pròpies afirmacions dels querellants sense prova concreta. En quant a la sostracció del dia 30 d'octubre de 1991, no consta en cap moment que el Sr. F. tingués la intenció de quedar-se les quantitats de diners existents: únicament es va limitar a fer fructificar uns diners dels quals no n'ha percebut cap benefici. No va tenir cap inconvenient en posar a la disposició de les legatàries aquella quantitat de diners amb els seus fruits. Per tant, no existeix cap intenció dolosa per part de Ferran F.

V.- RESULTANT: Que el MINISTERI FISCAL s'oposa al recurs. Subratlla que en Ferran F. disposava d'amplis poders de funcionament respecte del compte litigiós, podent disposar del mateix fins i tot postmortem segons detall dels poders atorgats en el seu moment, poders ratificats a posteriori en data 12 de desembre de 1986. En quant a la retirada post mortem, va transferir els diners al seu compte personal sense cap finalitat d'amagar aquests diners; fins i tot va retornar un cop el testament obert les quantitats indicades amb els interessos legals.

FONAMENTS DE DRET

I.- CONSIDERANT: Que comet apropiació indeguda segons l'art. 247 del Codi Penal la persona que s'apodera de béns la possessió dels quals li ha estat confiada en concepte de dipòsit o altre títol que l'obliga a retornar-los.

L'antijuricitat penal suposa els requisits següents:

- a) naturalesa mobiliària dels béns.
- b) possessió dels mateixos en virtut d'un títol que produeix obligació de fer entrega a la persona titular.
- c) transformació de la llegítima possessió en antijurídic domini, atribuint-se facultats de disposició que solament pertanyen al propietari.
- d) perjudici al propietari.
- e) ànim de lucre per part de l'agent.

II.- CONSIDERANT: Que en la present causa la demostració d'uns delictes d'apropriació indeguda suposaria demostrar el fet que el nebot ha actuat tan la primera vegada com la segona sense el consentiment del titular dels

diners figurant en el compte del Crèdit Andorrà, amb ànim de dol.

Francesc F.E. s'assabentava de la primera disposició feta per l'acusat; en efecte, durant la tarda del 18 d'octubre de 1991 el seu nebot li va portar al seu domicili un extracte del compte; Francesc F.E. va examinar-lo en presència de l'acusat i de Rosa Maria V.F., sense que el primer fes cap retret a l'acusat, ni desaprovés la seva conducta reclamant-li la restitució dels diners, ni li revocà els poders bancaris.

Pel que fa a la segona disposició l'acusat va actuar en qualitat d'hereu universal del difunt, qualitat revelada pel testament amb efectes retroactius al dia de la mort del seu oncle. Aquesta actuació una mica precipitada, va ser jurídicament convalidada pel testament obert posteriorment. Va retornar després als legataris les quantitats indicades pel testament majorades amb els interessos legals corresponents per dipòsit efectuat a la Batllia.

III.- CONSIDERANT: Que es tracta en aquest cas d'un dol específic consistent en la voluntat d'apropiar-se del bé d'un tercer transformant la legítima possessió que li ha estat confiada en domini antijurídic; els indicis o testimonis exposats pels legataris no fonamenten una convicció d'apropiació dolosa i existeixen en realitat dues lectures de l'informe: per exemple el fet per part del Sr. F.E. de no modificar el seu testament pot ser interpretat com una ratificació implícita del comportament del seu nebot; pot explicar-se també per la seva mort precipitada. El mateix defensor dels legataris enfoca de manera simptomàtica la figura del dol eventual per qualificar la segona retirada, figura incompatible amb el dol determinat d'apropiació indeguda. En tot cas, és evident que la versió favorable a la defensa ha de prevaler, en aplicació del principi "in dubio pro reo".

IV.- CONSIDERANT: En aquestes condicions convé confirmar en tots els seus extrems la sentència recorreguda, amb la imposició de les costes processals causades pel recurs, a les recurrents.

Vistes la Constitució, el Codi Penal, el Codi de Procediment Penal, la jurisprudència d'aplicació, i altres fonts del Dret del Principat d'Andorra.

La Sala Penal del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

D E C I D I M

1.- Desestimar el recurs d'apel·lació interposat per Rosa Maria V.F. i Dolors V.F.

2.- Confirmar en tots els seus extrems la sentència dictada pel Tribunal de Corts en data 17 d'octubre de 2000 en la Causa 161-2/94.

3.- Imposar a les recurrents el pagament de les costes processals causades pel recurs.

4.- Retornar la Causa al M. Iltre. Tribunal de Corts, amb certificació de la present Sentència, per al seu compliment i execució.

Així, per aquesta nostra sentència, definitivament jutjant, ho manem i signem.